

Provincie Noord-Brabant

Gebiedsbijeenkomst Strabrechtse Heide

watersysteem in een notendop

25 oktober 2025

Mirja Kits, Senior Adviseur Watersysteem

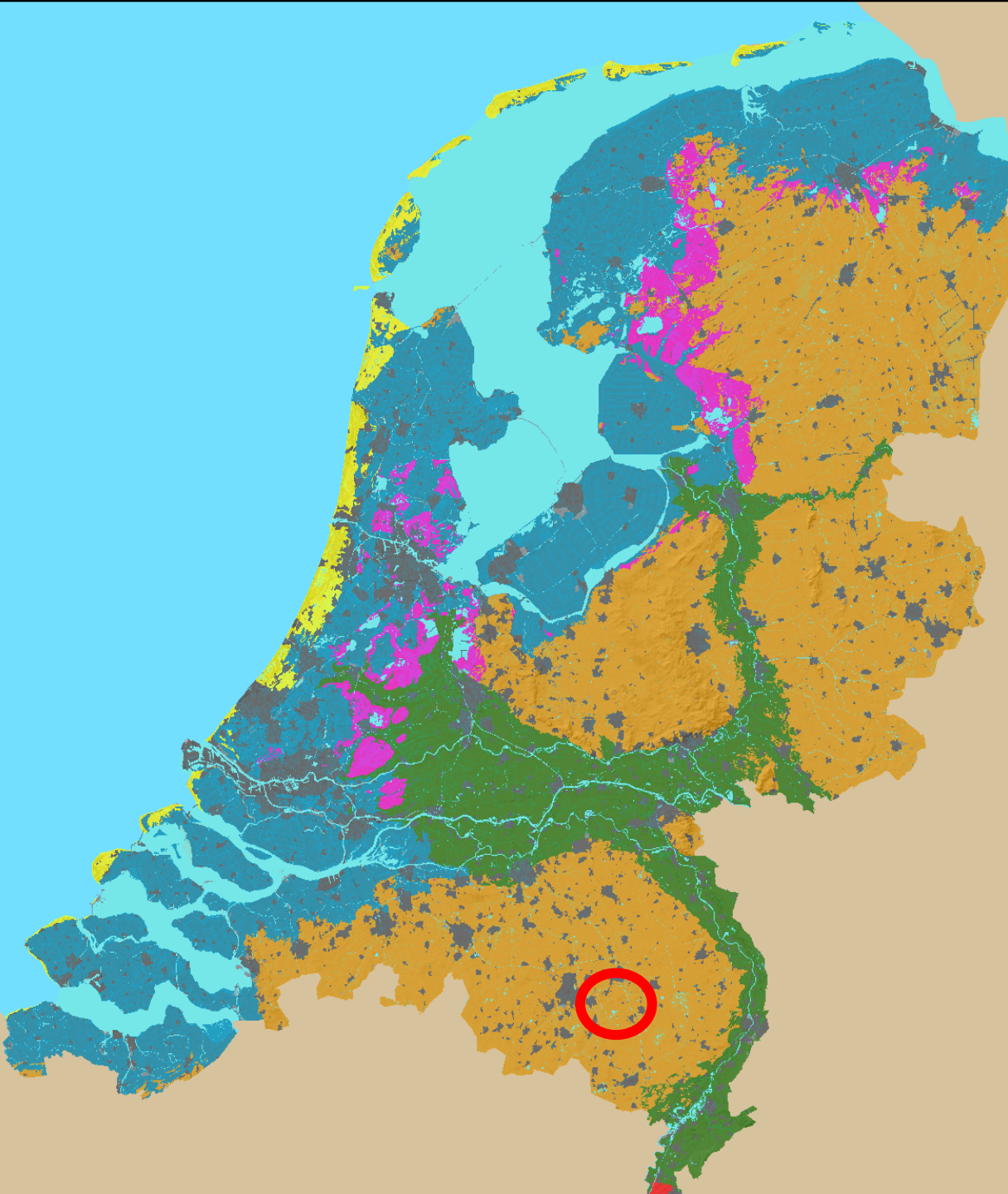
Inhoud

Het landschap (aardrijkskunde)

Het watersysteem; grond- en oppervlaktewater

Het watersysteem van de Strabrechtse Heide en omgeving

Watertransitie

Fysisch-Geografische Regios

- Hz Hogere zandgronden
- Lv Laagveengebieden
- Ri Rivierengebied
- Zk Zeekleigebied
- Du Duin- en kustzandgebied
- Hl Heuvelland
- W Water
- Be Bebouwing
- NB Niet beoordeeld

Hoge zandgronden

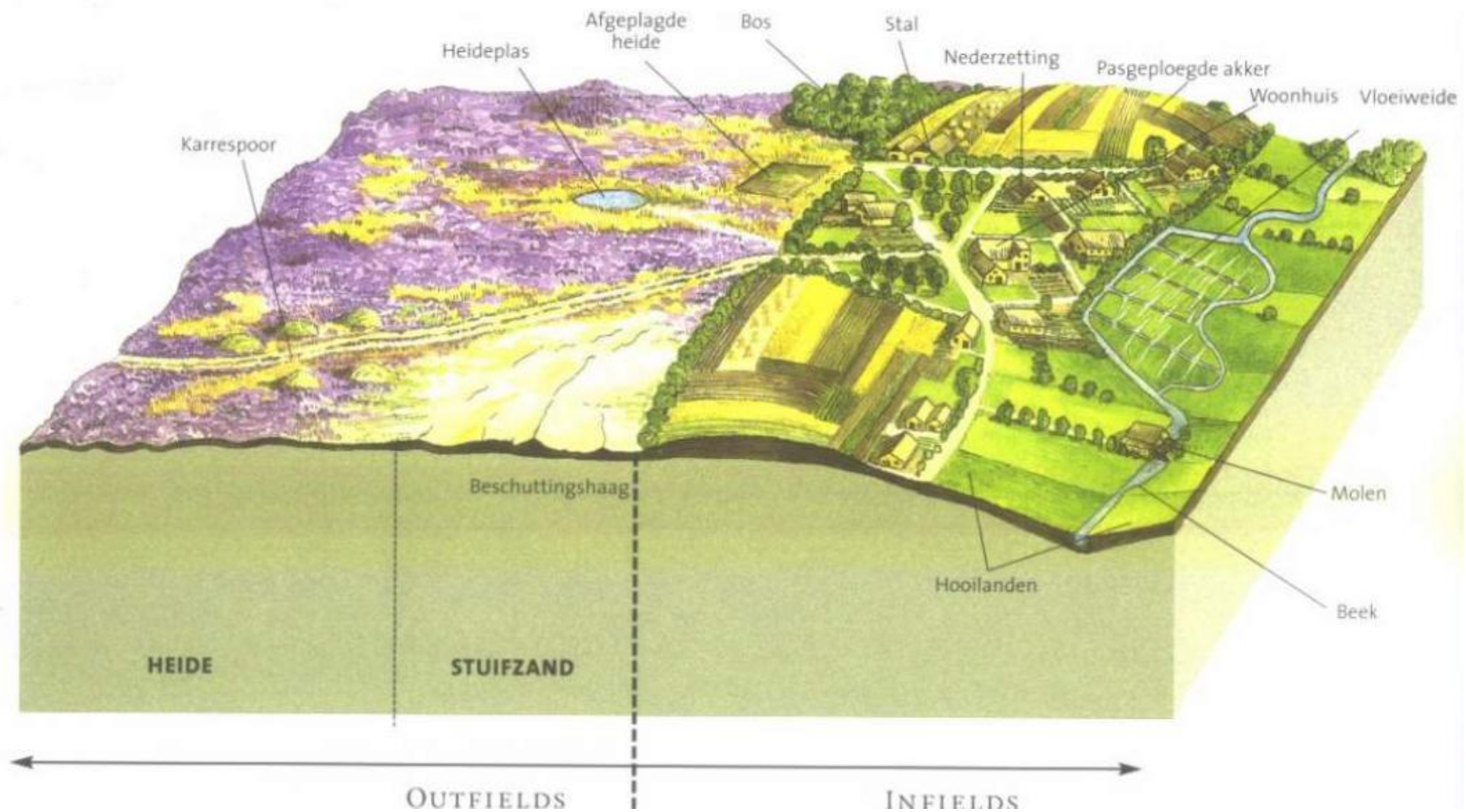
Lokaal afwisseling tussen
droog/vochtig zandlandschap en beekdalen

Landschapstypologie

Van stuifzand en heides tot beekdal

potstalsysteem in detail

1852

1815

1852

1900

1950

2000

2024

Peelrijt

Oorsprong in Somerense Heide

Peelrijt omstreeks 1800 gegraven

Afwatering Turfven en Kuilven

In 1924 is de Peelrijt 'verbeterd'

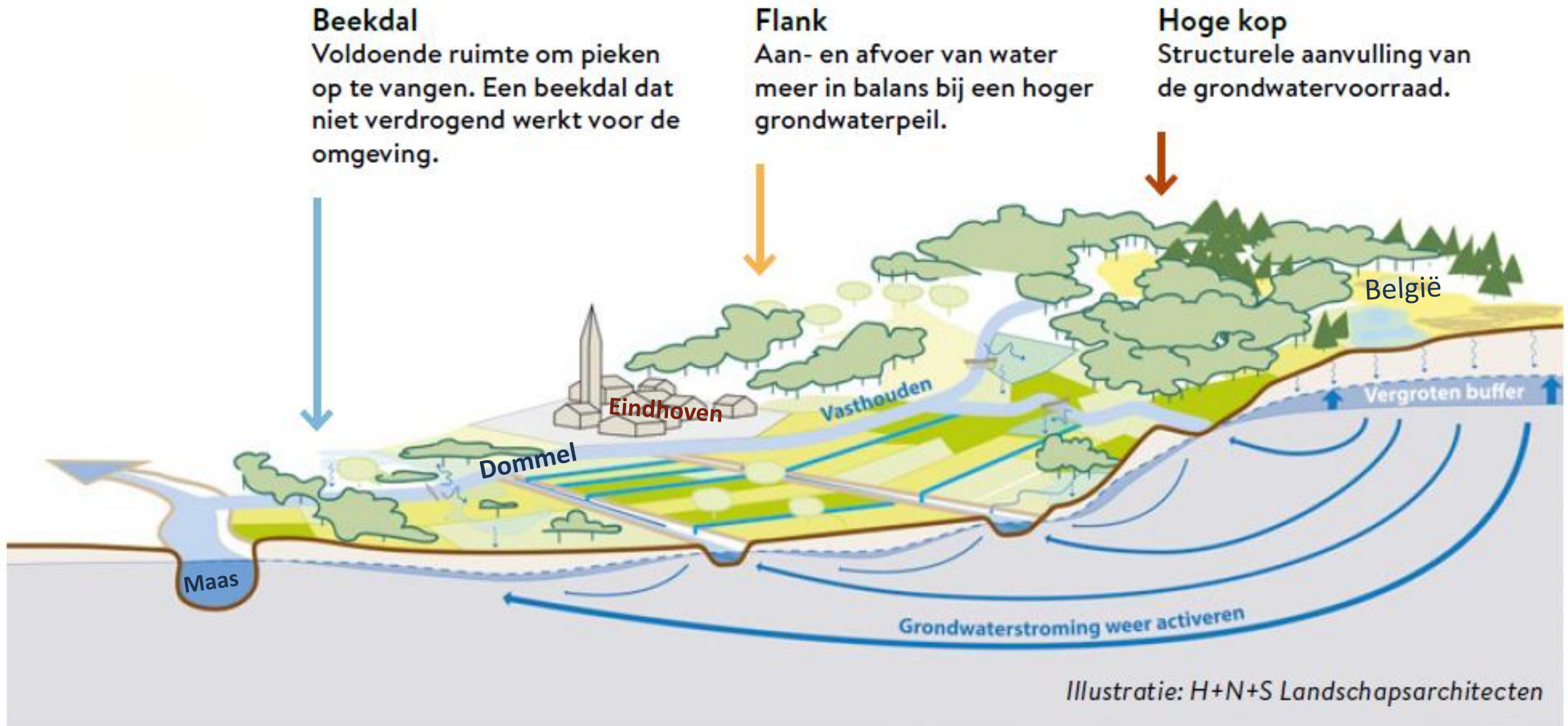
Rond 1941 wordt Peelrijt met Witte loop

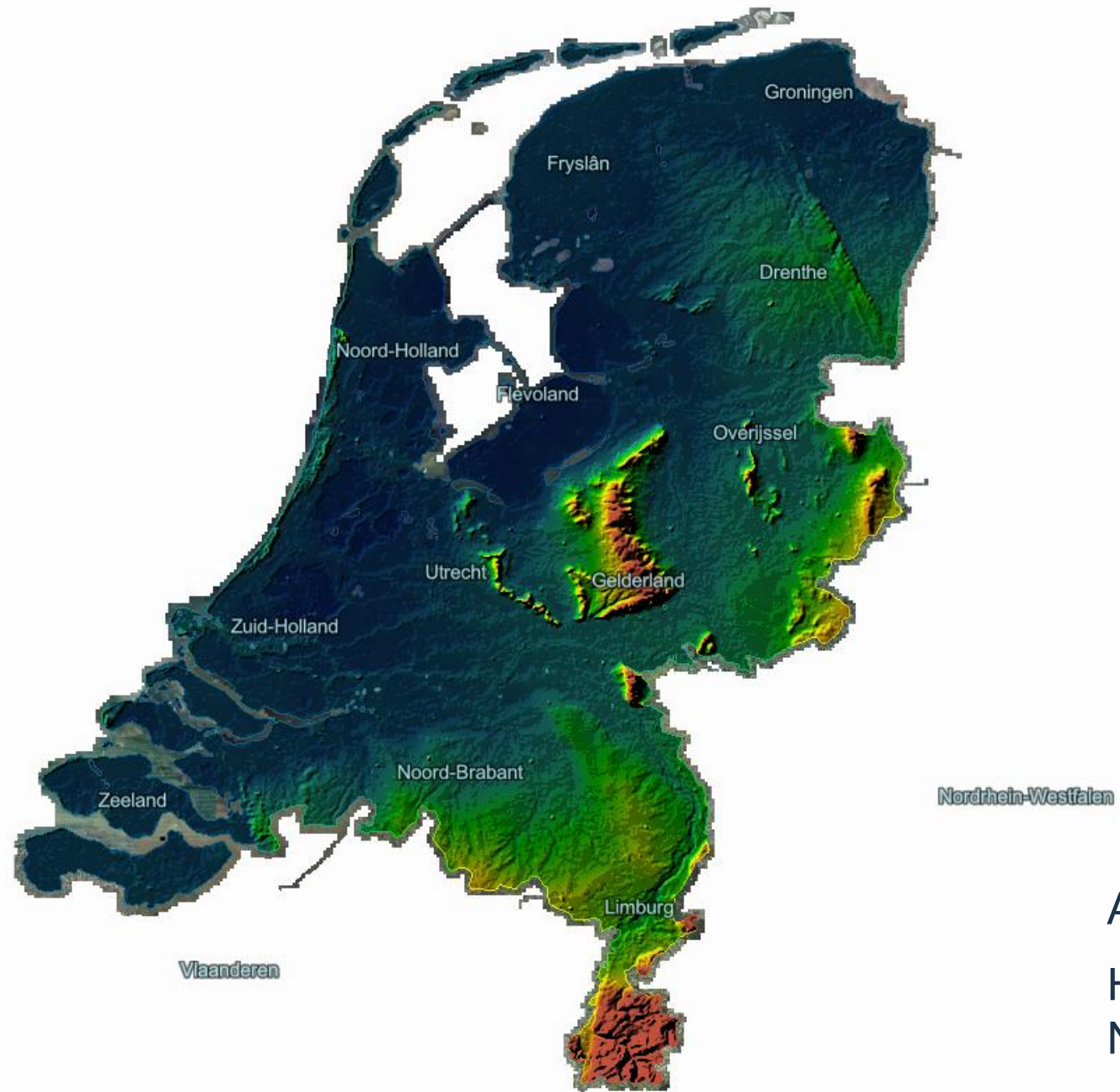
Verbonden, aanleg kades

Fig. 6: De situatie rond de Peelrijt op de topografische kaart van 1870

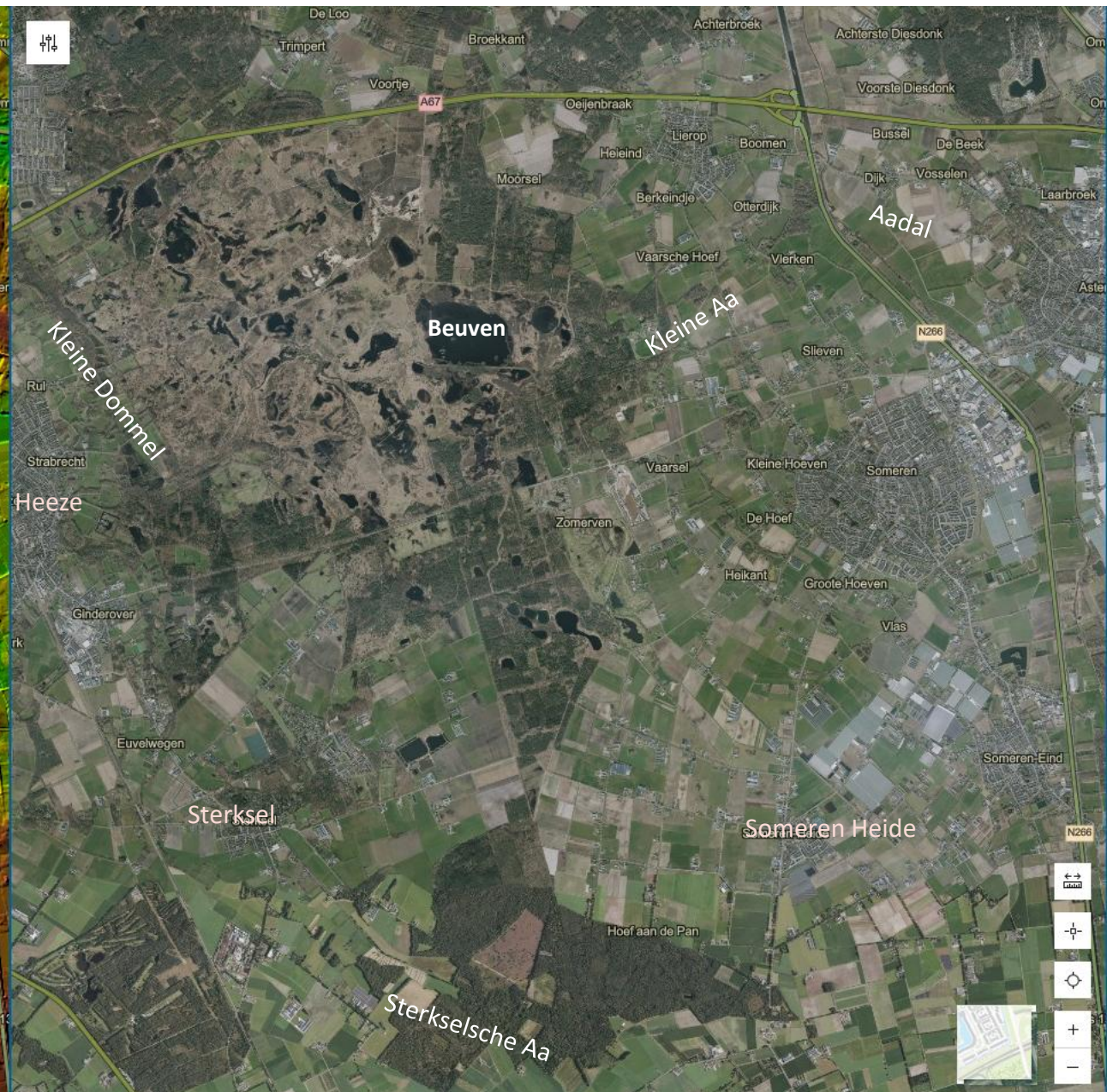
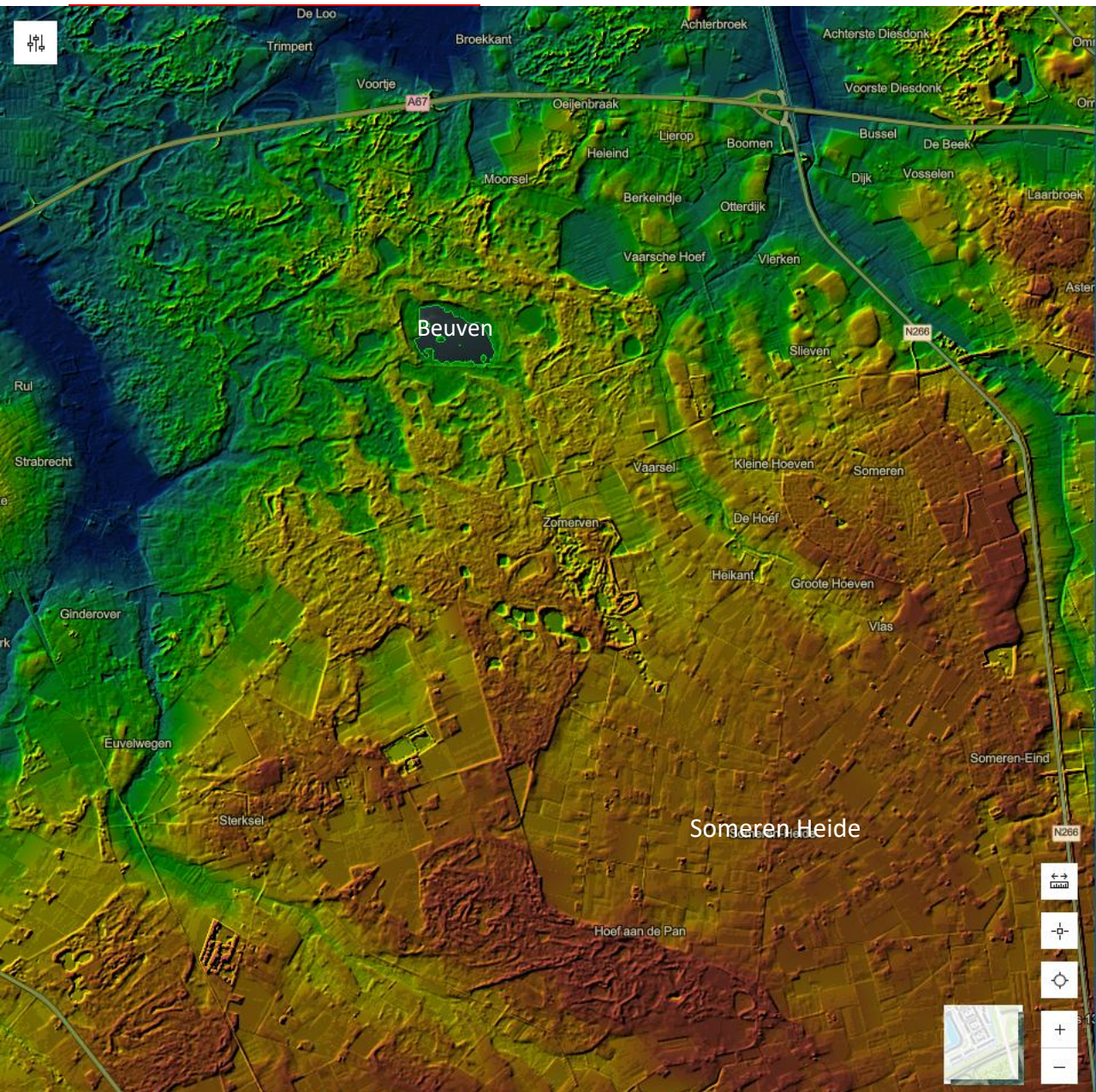
Handelingsperspectief Watertransitie

AHN viewer

Hoogtebestand
Nederland

Landschapstypologie - geomorfologie

Beek/stroomdalen
(lichtgroen/lichtgrijsblauw)

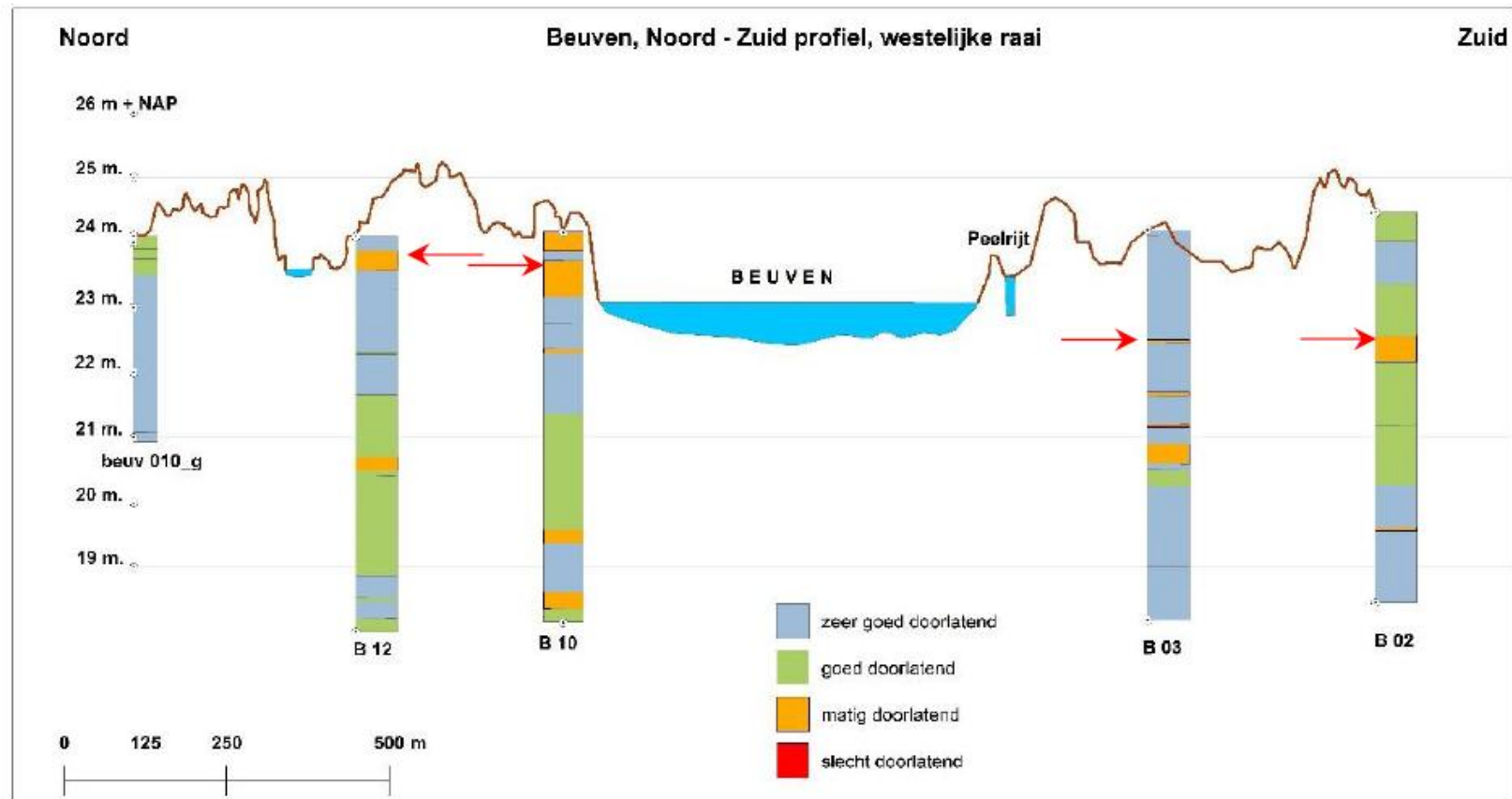
Uitgestoven laagten (donkergroen)

Opgestoven zandafzettingen (geel)

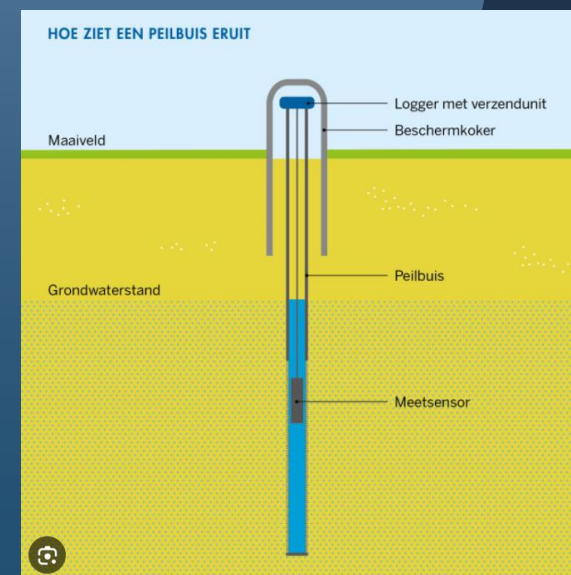
Mozaiek laagten + afzettingen
(geelgroen)

Matig fijn zand met diversiteit aan leemlagen

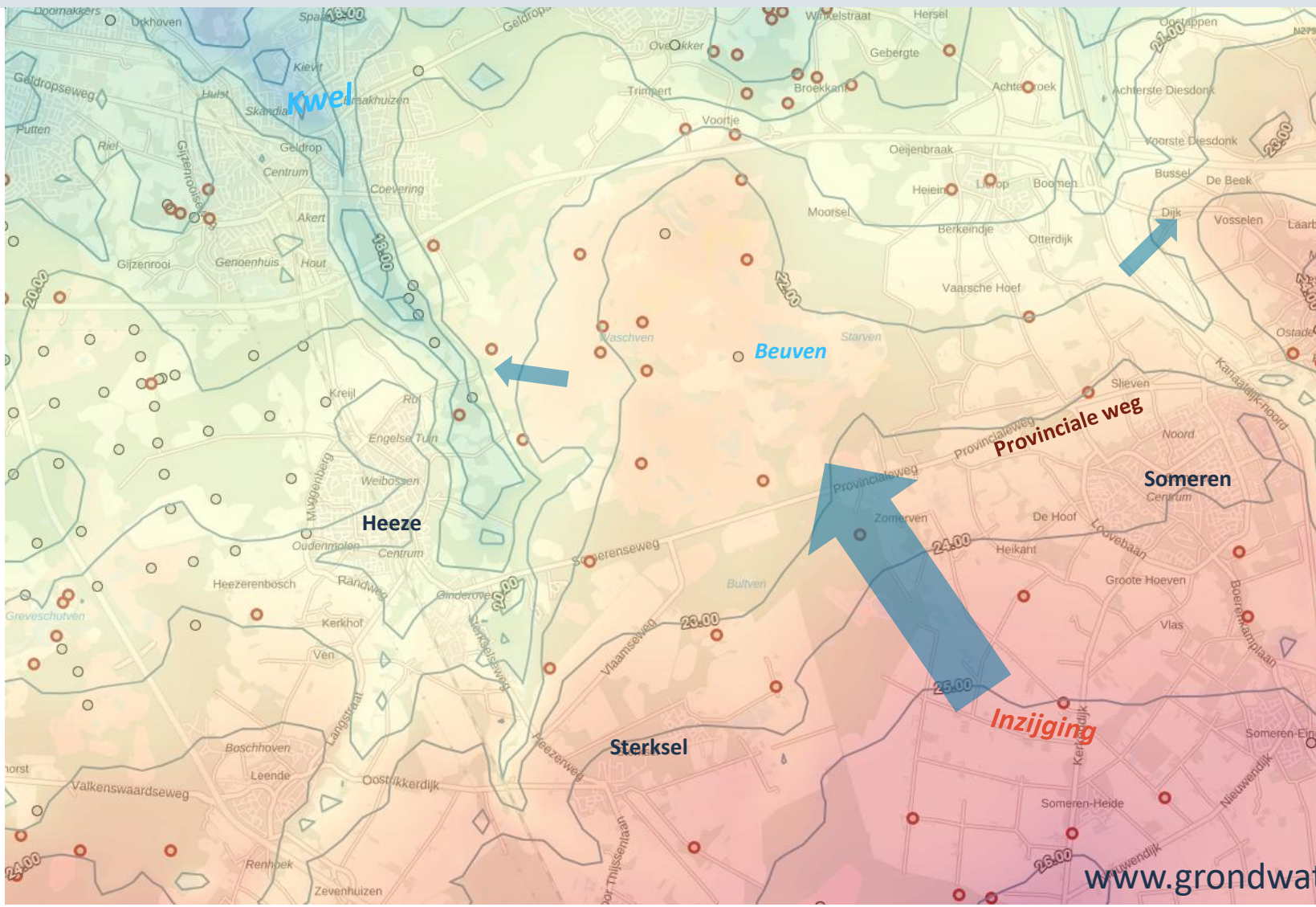

Bron: Dionloket

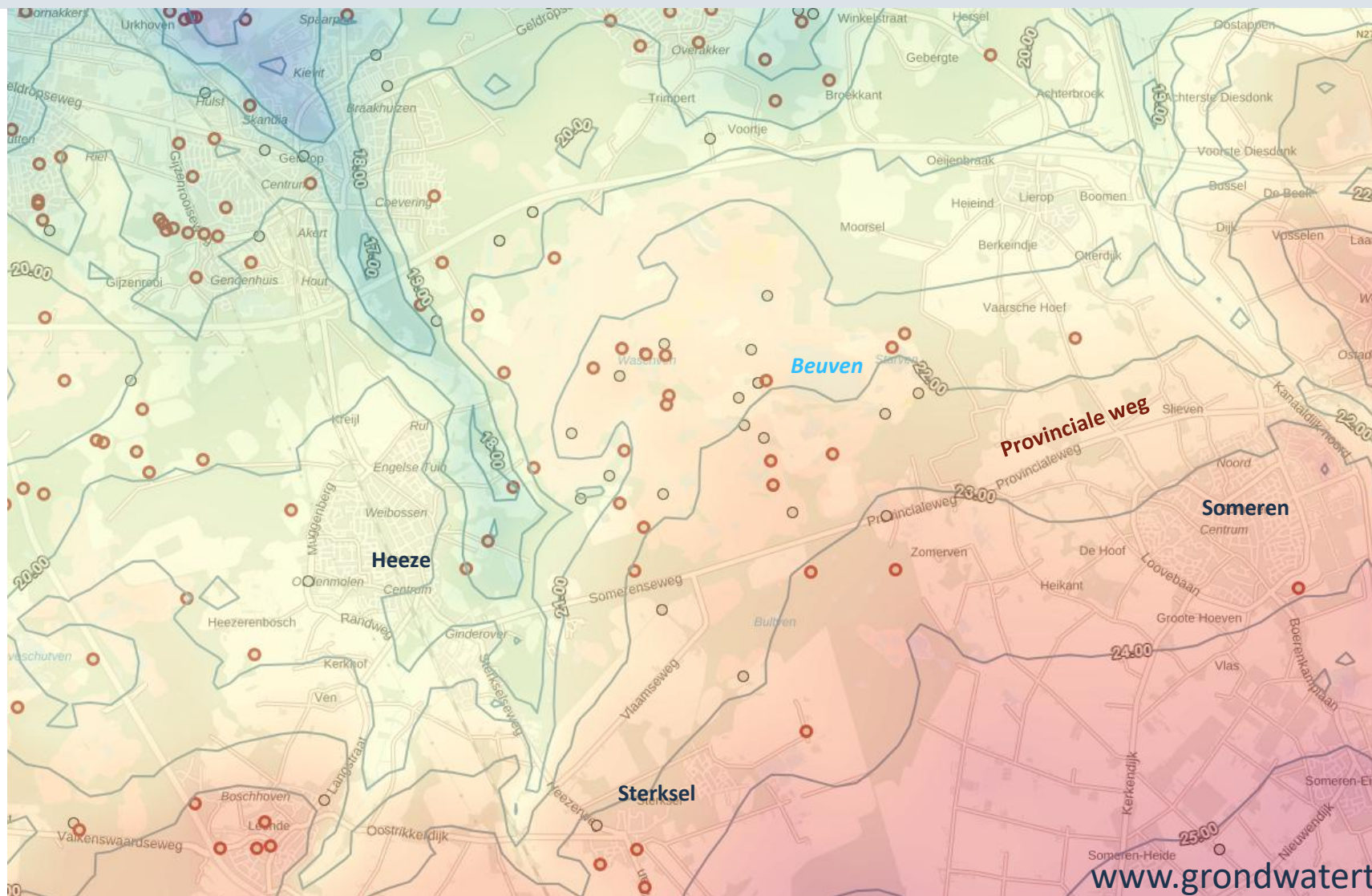
Grondwater – analyse met isohypsen

1998

Grondwatersysteem

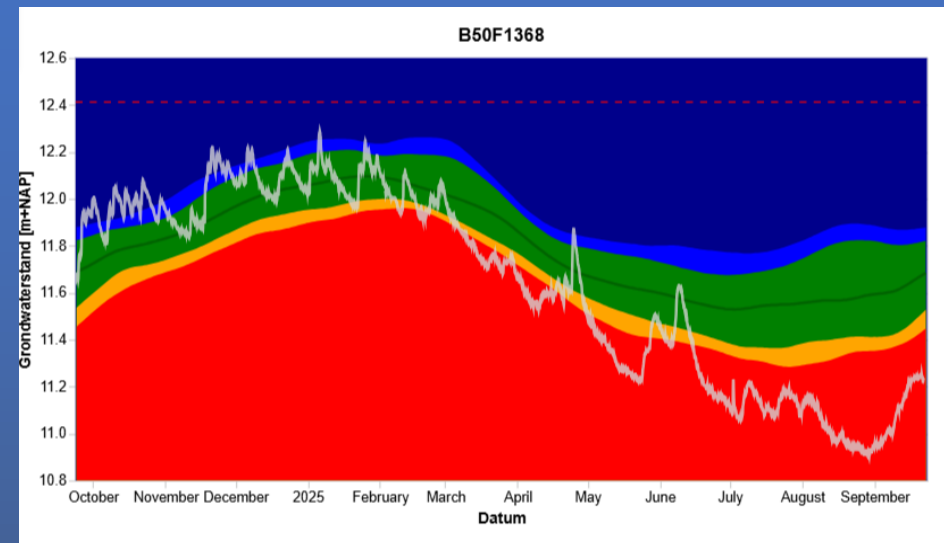
2018

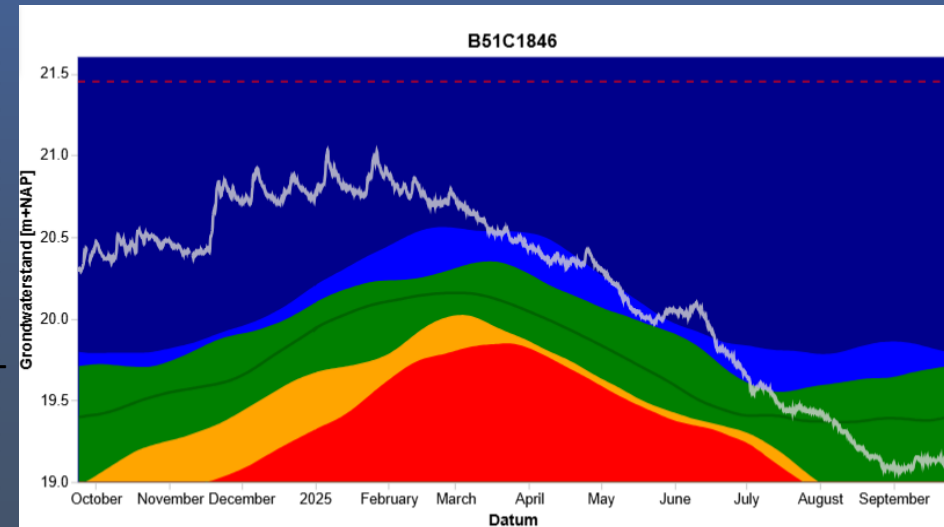
Effecten droogte op grondwaterstand

- **Kenmerk grondwaterstanden beekdal:**
 - Grondwaterstand dicht bij maaiveld --> weinig bodemberging
 - Veel ontwatering (sloten, buisdrainage)
 - Reageert snel op neerslag en daalt ook weer snel
- **Kenmerk grondwaterstanden hoge koppen (ruggen) in natuurgebieden:**
 - Grondwaterstand dieper onder maaiveld --> veel bodemberging
 - Weinig tot geen ontwatering
 - Reageert vertraagt op neerslag en daalt ook langzaam (water wordt vastgehouden)

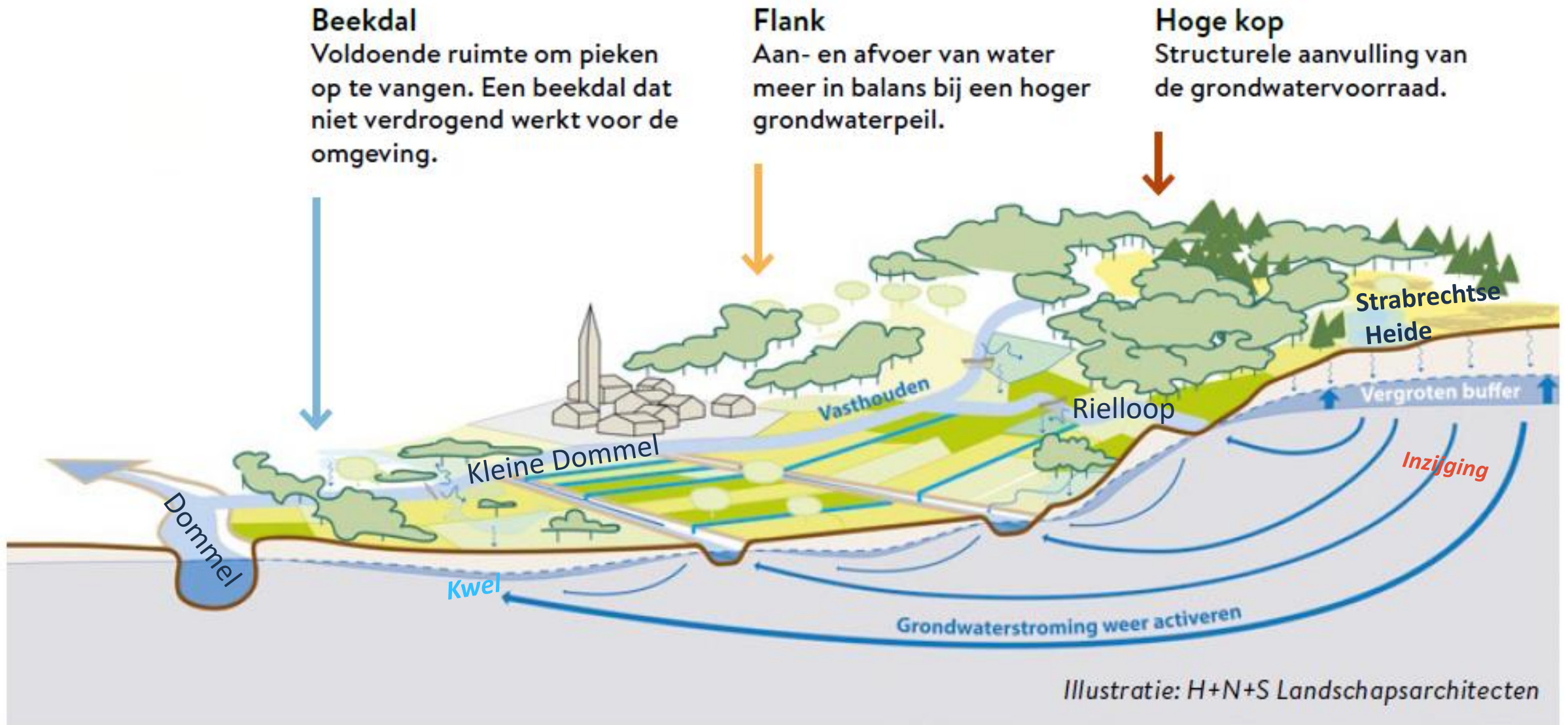
Peilbuis in beekdal

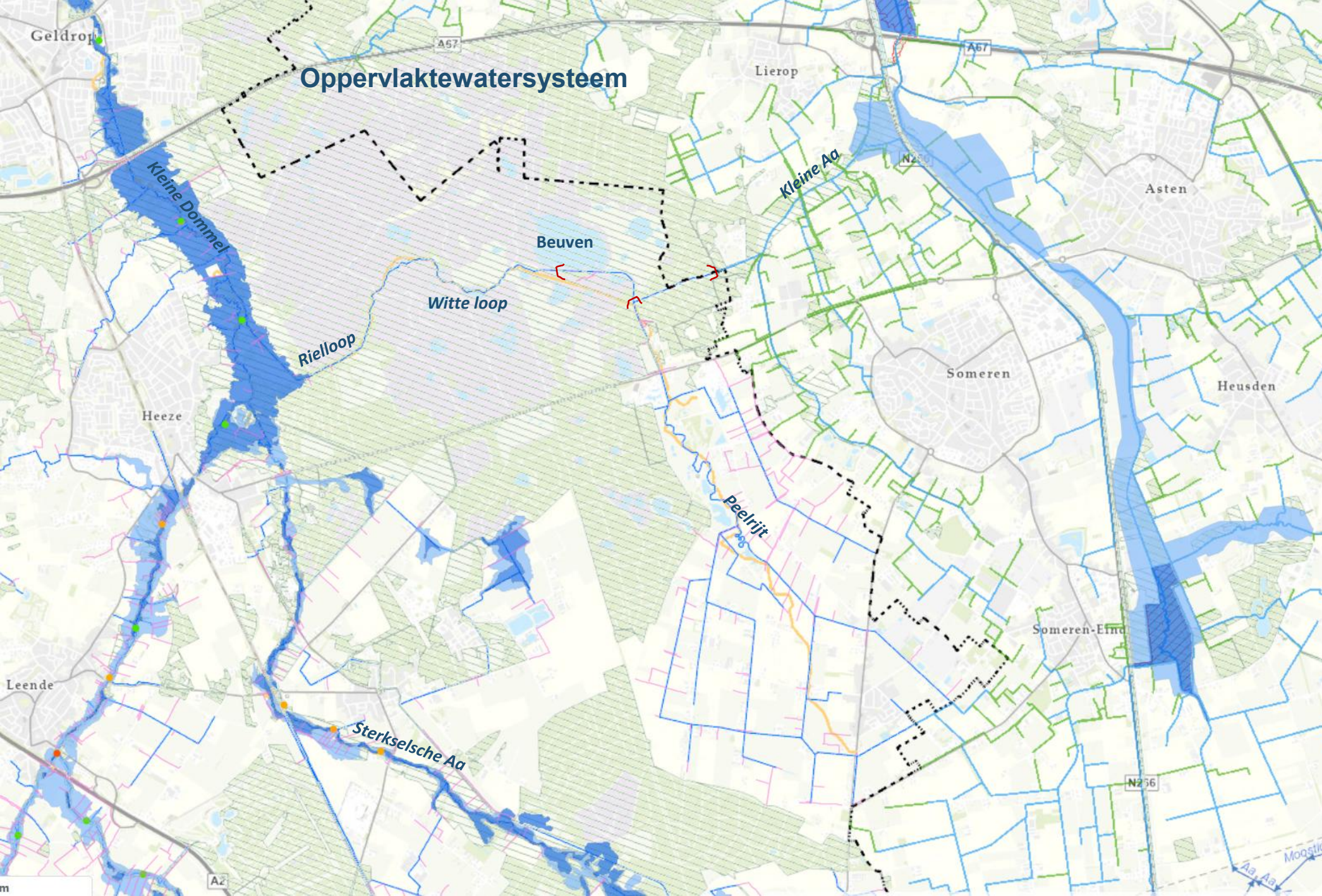

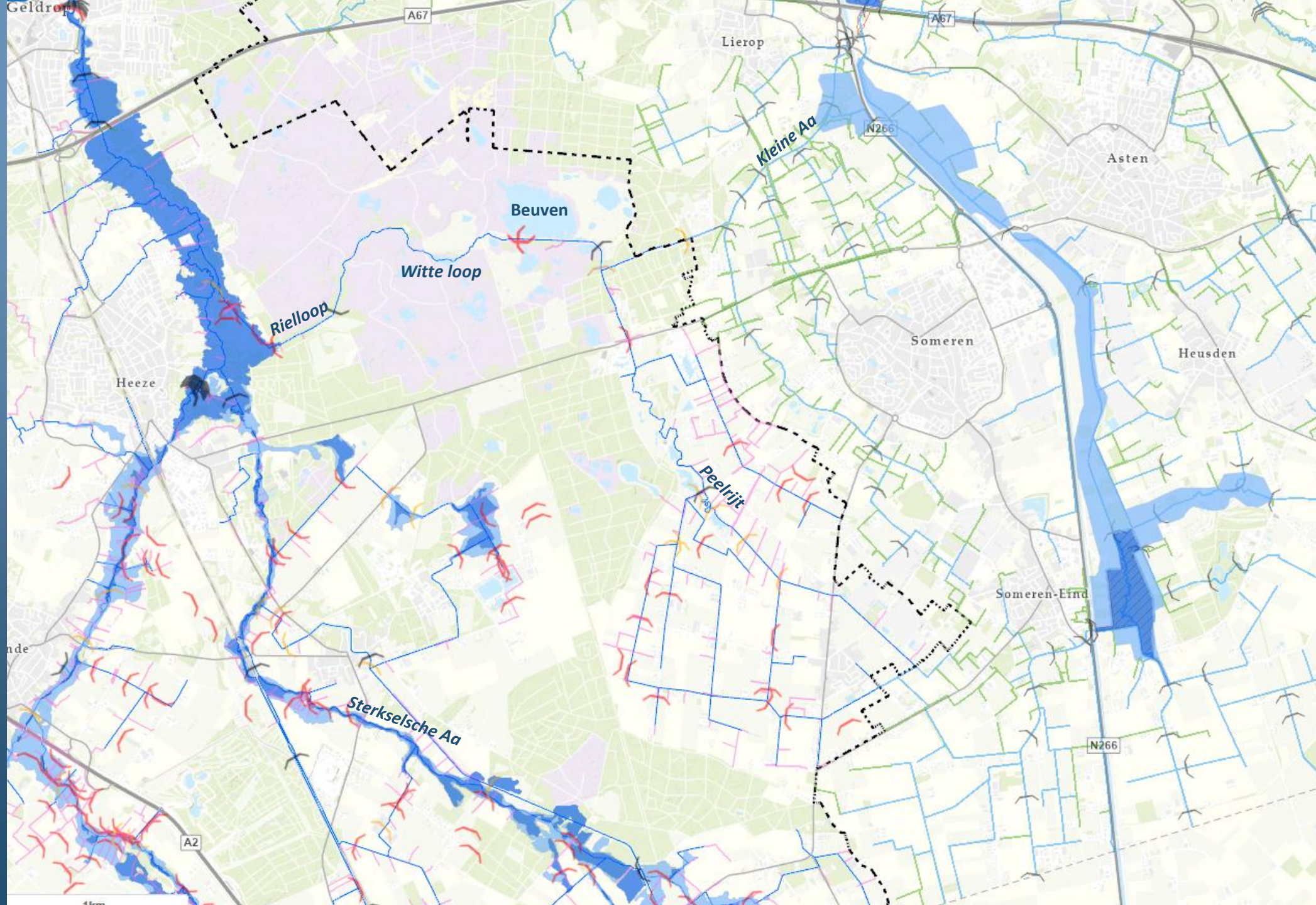
Peilbuis op Strabrechtse Heide

Handelingsperspectief Watertransitie

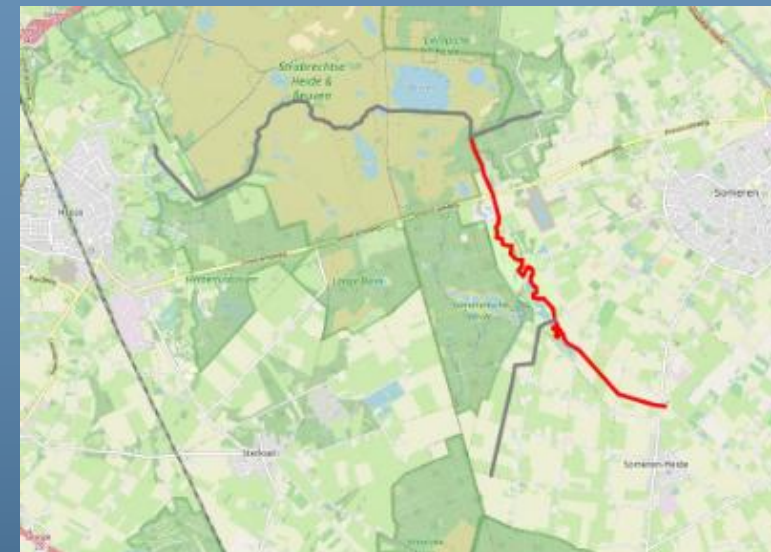
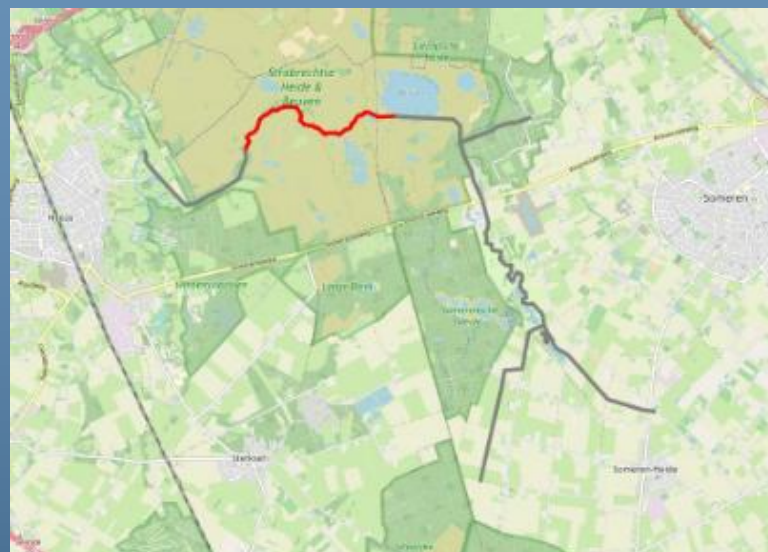

Oppervlaktewaterkwaliteit

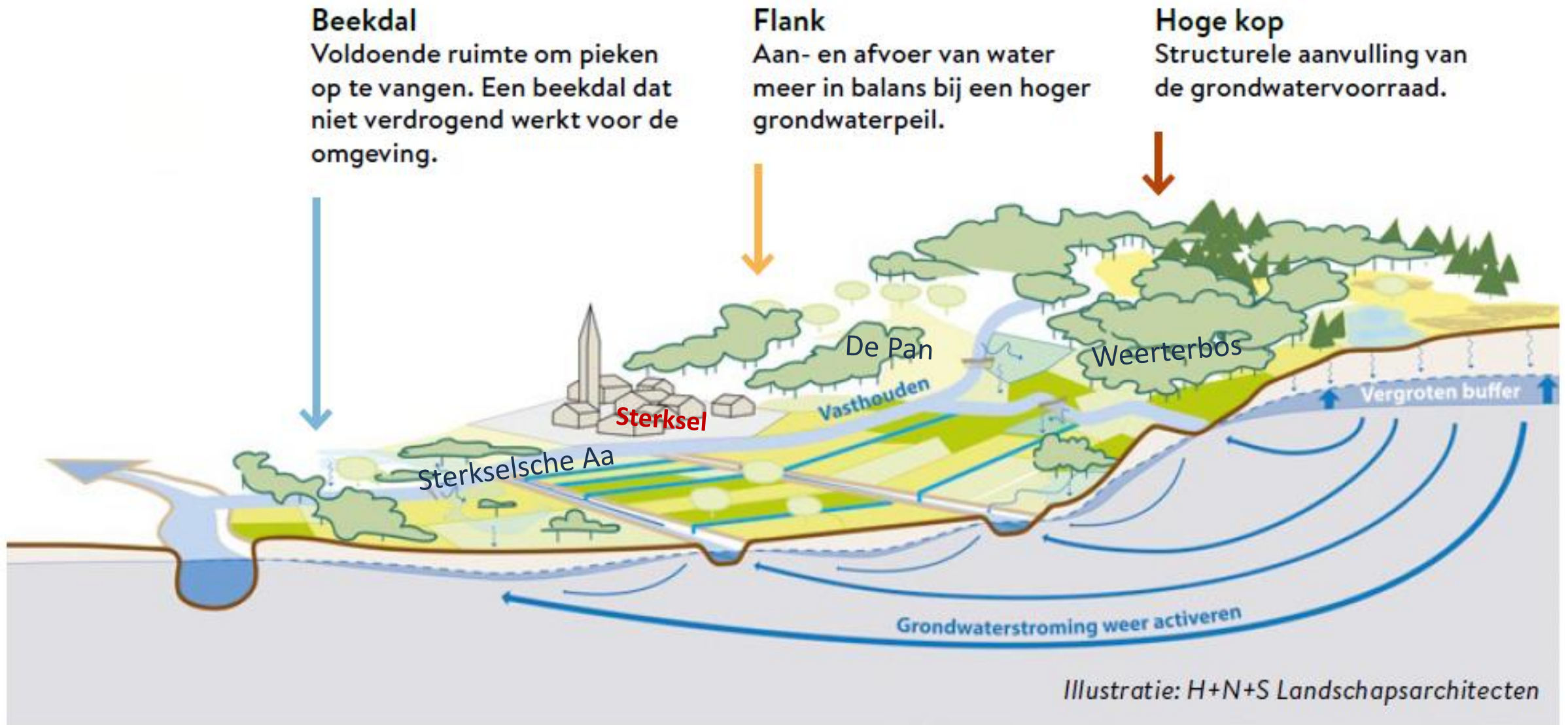
	Huidig niveau	Na maatregelen 2027
Stikstof totaal zgm (mg N/l)	1.7	1.7
Fosfor totaal zgm (mg P/l)	0.12	0.12
BZV zgm (mg/l)	9	9
O ₂ zgm (%)	64	64
Laagste O ₂ (%)	32	32
Ammonium zgm (mg N/l)	0.030	0.030
Ammonium max (mg N/l)	0.067	0.067

Huidig niveau	Na maatregelen 2027	Na maatregelen max	Grenswaarde
5.5	5.5	2.3	2.3
0.76	0.76	0.11	0.11
10	10	3	3
72	72	72	50 - 100
15	15	40	40
0.377	0.377	0.304	0.304
1.000	1.000	0.608	0.608

Figuur 23: Huidige oppervlaktewatersysteem (in blauw). De gestippelde watergangen zijn nog aanwezig, maar voeren geen water meer af.

Handelingsperspectief Watertransitie

Water als basis voor een toekomstbestendige leefomgeving

- Van beekdal naar gebiedsgericht
- Van sectoraal naar integraal
- Van water afvoeren naar elke druppel telt
- Wat schoon is moet schoon blijven
- Water en bodem zijn sturend

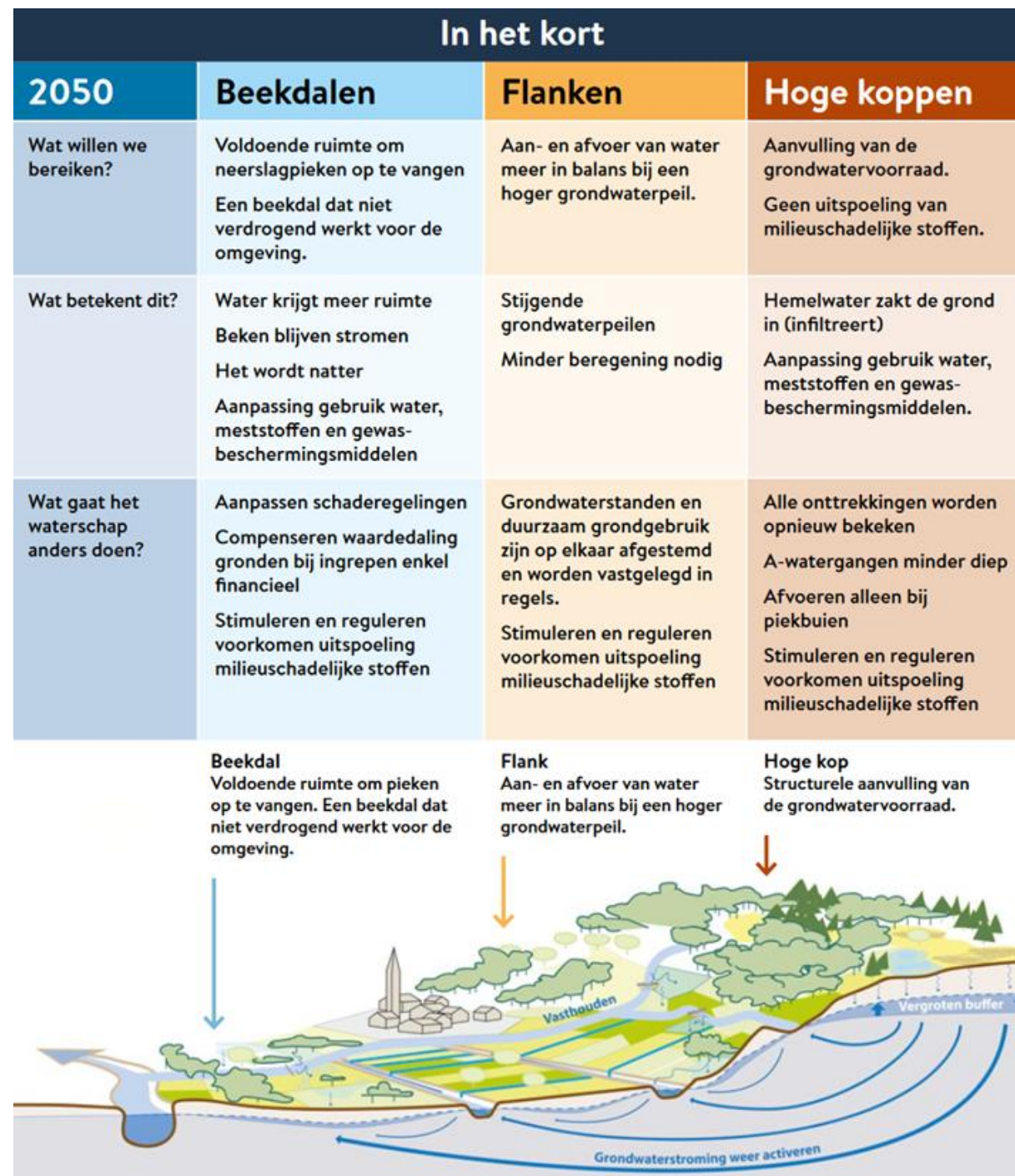
Waterbeheerprogramma 2022-2027

Watertransitie, wat willen we bereiken?

Ambitie Watertransitie 2050

- Structurele toename grondwatervoorraad
- Water infiltreert, zeker op hoge koppen
- Beken voeren minder af
- Natte en brede beekdalen
- Schoon grond- en oppervlaktewater
- Bruikbaar hemel- en afvalwater

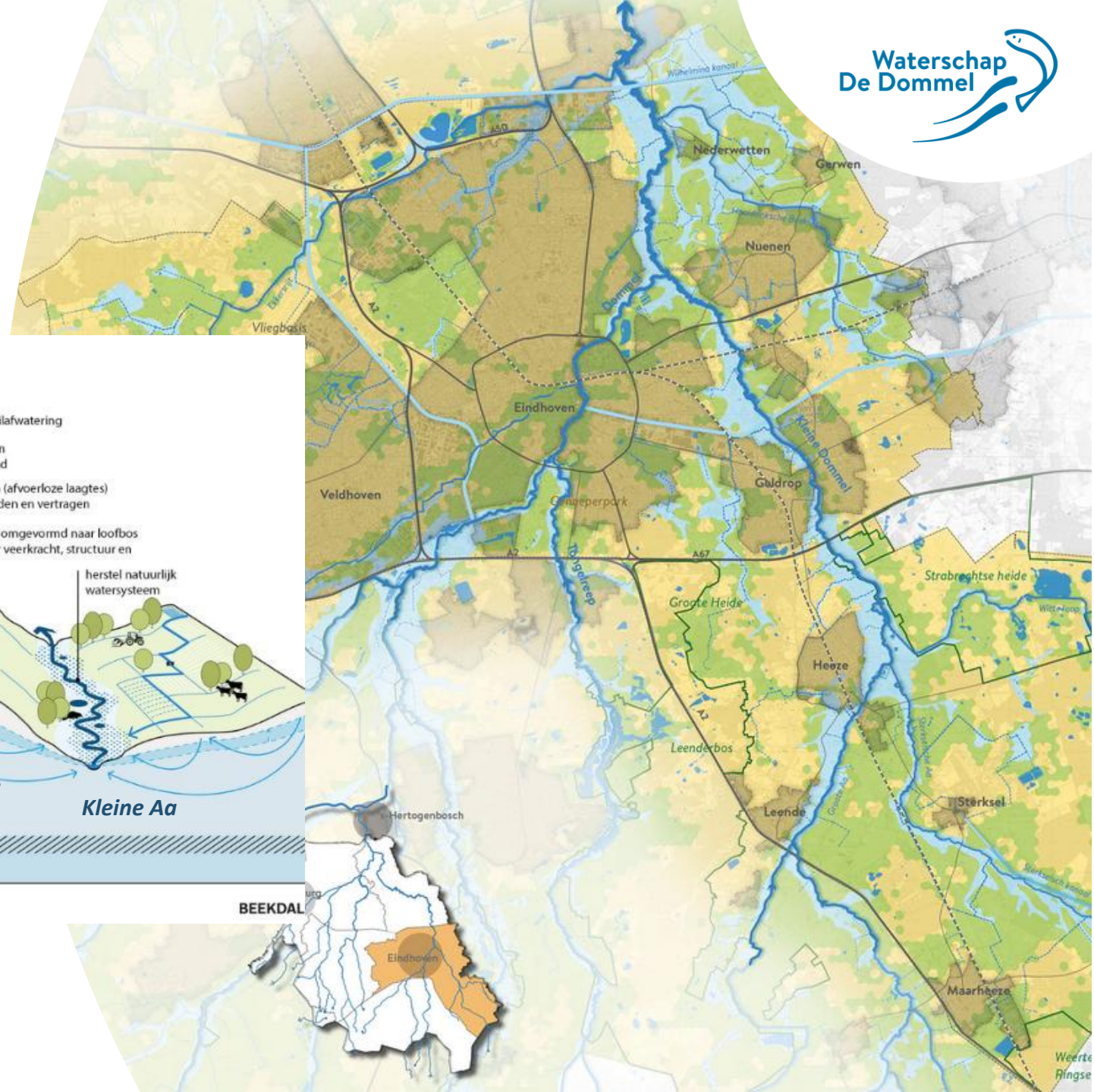
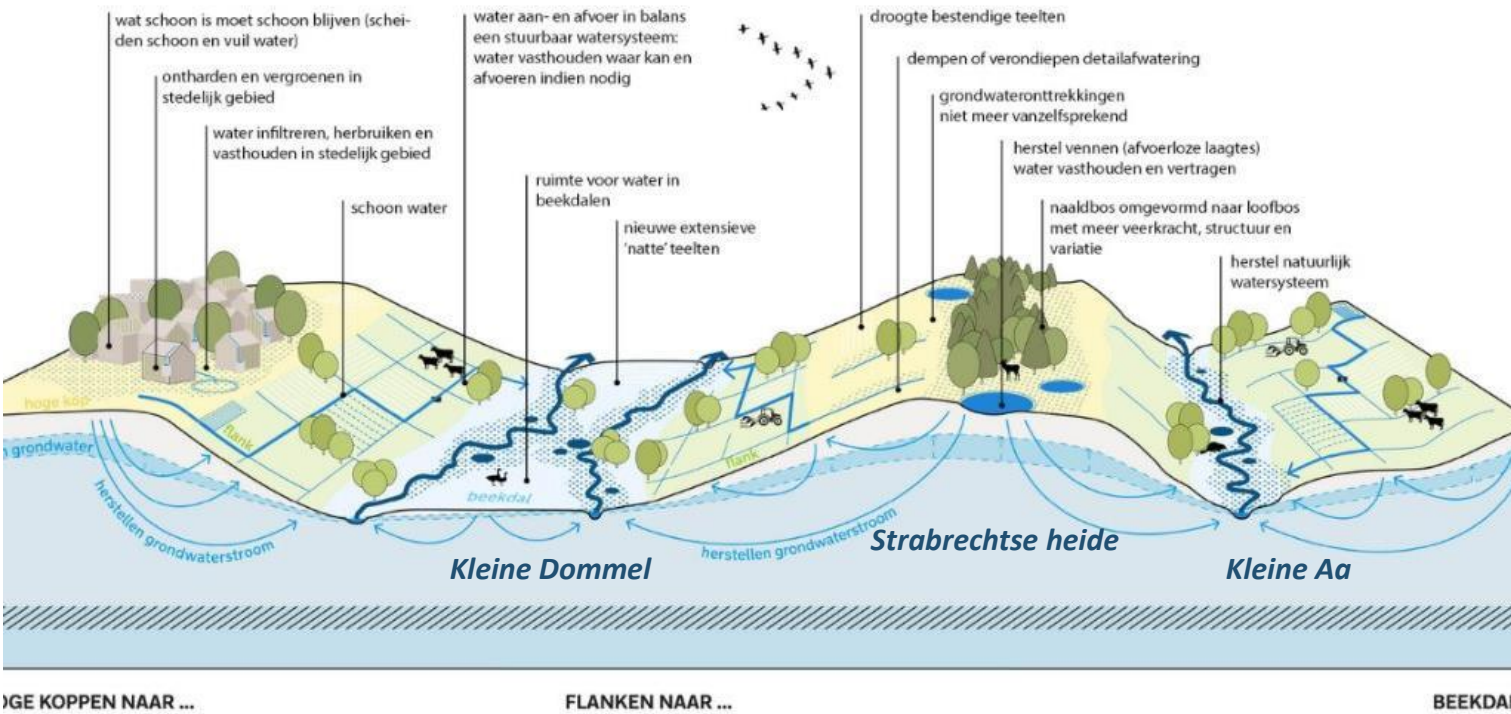

Wat Water Wil

Watervisie | Waterschap De Dommel | 2024

Watervisie Wat Water Wil

Bouwstenen

- Per thema (Natuur, Wonen/Werken en Landbouw) bouwstenen die toegepast kunnen worden bij ontwikkelingen
- Ingedeeld in
 - Beekdalen
 - Flanken
 - Hoge koppen
- Bouwstenen dragen bij aan de Watertransitie, toepassing = maatwerk!

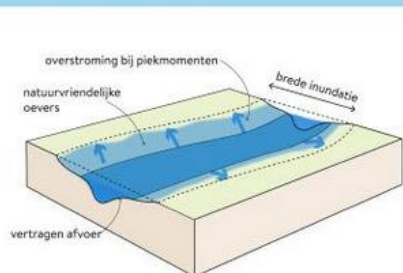
Hoge koppen flanken beekdalen

BOUWSTENEN LANDBOUW FLANK

BOUWSTENEN NATUUR HOGE KOP

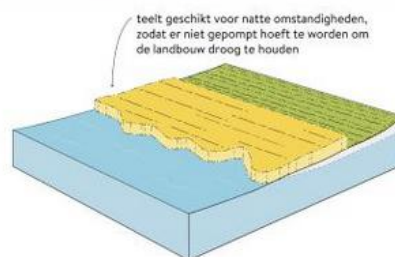
BOUWSTENEN LANDBOUW BEEKDAL

#01 ruimte geven aan water voor minder wateroverlast

#02 dynamisch beekdal met ruimte voor extreme afvoeren

#03 teelt volgt waterpeil, ander (innovatief) landgebruik passend bij hoge grondwaterpeil

#04 luchtige en vitale bodem met organisch stofgehalte en bodemleven vergroot infiltratie en sponswerking en voorkomt afspoeling

#05 schoon water: vervuilsbronnen uitsluiten - uit- en afspoeling voorkomen

Vragen?

